

22. ULUSLARARASI HİDİRELLEZ BAHAR ŞENLİKLERİ
Mayıs 2013
Çalıklı, Valandova / MAKEDONYA

KATILIM BELGESİ

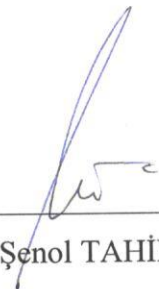
3-6 Mayıs 2013 tarihlerinde Makedonya'da düzenlenen 22. Uluslararası Hıdırellez Bahar Şenlikleri çerçevesinde, T.C. Halk Kültürü Araştırmaları Kurumu ile, Makedonya Valandova Çalıklı Hıdırellez Bahar Şenlikleri Derneği birlikte düzenledikleri ve 04-06 Mayıs 2013 tarihinde Makedonya'nın başkenti Üsküp'te düzenlenen 18.ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ SEMPOZYUMU'na bildiri ile iştirak eden

Sayın, **Hasan TELLİ**'ye

Bu onur belgesi, şükran duygularımızın ifadesi olarak, saygılarımızlatakdim edilmiştir.

Prof. Selami TAHİR
Sempozyum Başkanı

Dr. Şenol TAHİR
Festival Başkanı

HKAK

HID-BAH-ŞEN-FEST

18. ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ SEMPOZYUMU

Üsküp-Makedonya, 04-06 Mayıs 2013

BİLDİRİLER

**22.Uluslararası Hıdırellez Bahar Şenlikleri Festivali- Çalıklı,
Valandova/ MAKEDONYA
(03 – 06 Mayıs 2013)
18. ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ SEMPOZYUMU
(06 Mayıs 2013 Üsküp, Makedonya)**

DÜZENLEME VE YÜRÜTME KURULU

Prof.Dr.İrfan Ü.NASRATTINOĞLU (Genel Koordinatör)

Dr. Şenol TAHİR (Genel Koordinatör)

Prof. Selami TAHİR (Sempozyum Başkanı)

Dr. Salih ÜNVER (Sempozyum Genel Sekreteri)

<https://hidfestmakedonya.com/sempozyum-duezenleme-2013-yl/>

**18. ULUSLARARASI
TÜRK KÜLTÜRÜ SEMPOZYUMU
Üsküp-Makedonya, 04-06 Mayıs 2013**

BİLDİRİLER

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Ebubekir KADAK

Baskı ve Cilt

Sage Yayıncılık Reklam Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

Kâzım Karabekir Cad. Kültür Çarşısı No:7/101-102-103

İskitler / ANKARA

Tel: (0312) 341 00 05

İÇİNDEKİLER

	PROF. SELAMİ TAHİR'İN AÇIŞ KONUŞMASI.	4
	SUNUŞ - İ. ÜNVER NASRATTINOĞLU	5
1.	YRD. DOÇ. DR. ALİ NİHAT KUNDAK	6
2.	PROF. DR. ARİF AGO	16
3.	ÇAĞATAY KOÇAR.....	24
4.	DRAGİTSA JIVKOVA	37
5.	DOÇ. DR. ERDEM ÜNVER	47
6.	UZM. FATMA ÜLKÜ YILDIZ.....	54
7.	YRD. DOÇ. DR. GÜLŞEN ASLAN ELKIRAN.....	64
8.	H.ÖĞR.GÖR.H.NURGÜL BEGİÇ	73
9.	HASAN TELLİ	90
10.	DOÇ.DR.MARİYA LEONTİÇ.....	104
11.	METANET ALİYEVA	114
12.	DR. NAİLE ASKER	138
13.	DOÇ.DR.NÜBAR HEKİMOVA.....	148
14.	YRD.DOÇ.DR.RAMADAN DOĞAN	155
15.	YRD. DOÇ. DR. SELÇUK SEÇKİN.....	162
16.	SEMA ÇETİN	177
17.	DR.TANER GÜÇLÜTÜRK.....	186
18.	TURAN ÇELEBİ	193
19.	PROF.DR.YUSUF HAMZAOĞLU.....	202

MAKEDONYA VALANDOVO BÖLGESİNDE TARİHE İZ BIRAKAN EZAN TAŞLARI

Hasan TELLİ⁶³

GİRİŞ

"Makedonya valandovo Bölgesinde tarihe iz bırakan ezan taşları" adlı çalışmamız son yıllara kadar hala ayakta kalan Valandovo bölgesindeki Türk köylerinde bulunan ezan taşları hakkında olacaktır. Bu bölgede son yıllara kadar hizmet vermiş şimdi ise yok olmaya yüz tutmuş ezan taşları tarihimizin önemli değerlerinden birisidir. Valandovo bölgesindeki Türk köylerinde islamın izini gösteren ve kimliğinin bir parçası olan ezan taşları üzerinde bir araştırma yapma ihtiyacı hissettik. Çalışmamızda gezi-gözlem, ilgililerle görüşme-mülakat, yerinde tespit etme gibi yöntemler kullanarak konuyu anlamaya çalıştık. Konunun daha da aydınlatılması mülahazıyla ezan ve minarenin tarihi süreci ile ezan taşları hakkında kısaca bilgiler vermekte fayda olacağı kanısındayız.

TARİHİ PERSPEKTİFTE EZAN VE MİNARE

İslamın sembol sözlerinden biri olan Ezan sözlükte "duyurmak, bildirmek" anlamına gelir. Terimsel anlamı ise, islamın beş esasından biri olan farz namazlar⁶⁴ için belli vakitlerde okunan "bilinen özel sözler"dir. Ezan okuyan kişiye müezzin denir. Ezan, Hz. Ebu Bekir (r.a.)'in de ifade ettiği gibi "İmanın şearindendir."⁶⁵ Bir coğrafyanın veya yörenin en önemli Müslümanlık simgesidir. Oradaki Müslüman varlığının en önemli göstergesidir. Bu bakımdan ezanın sözleri ve dili tektir ve bir coğrafyadan diğerine ya da bir toplumdun ötekine farklılık göstermez. Ezanın dili, evrenseldir. Hangi millet ve ırktan olursa olsun, hangi coğ

⁶³ Hasan TELLİ: Ankara Üniversitesi İlahiyat fakültesinde Doktora öğrencisi, Ankara Beypazarı vaizi ve Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı olarak Makedonya Valandovo Dedeli köyü cami din görevlisi.

⁶⁴ (Buhâri, İman.1, 2: Müslim, İmân, 19-22). (Buhâri, Zekât, 41, 63. Meğâzi, 60. Tevhîd, 1; Nesâi, Zekât, 1; Dârimî, Zekât, 1).

⁶⁵ (Abdurrazzâk, Musannef, 1, 483, no:1858)

“- Onu bana satar mısın? - Onu ne yapacaksın? - Namaz için çalarız.

- Ben sana daha hayırlı bir şey versem olmaz mı?” diyerek ezanın günümüzde bilinen metnini kendisine bildirmiştir. Abdullah b. Zeyd, ertesi gün Hz. Peygamber’e gelerek durumu haber vermiştir. Bunun üzerine Hz. Peygamber, Habeşli Bilal’e ezan cümlelerini ezanda ikişer, kamette birer defa okumasını emretmiştir. Bu arada Hz. Ömer Hz. Peygamber’e gelip aynı rüyayı kendisinin de gördüğünü ancak Abdullah b. Zeyd’in erken davrandığını bildirmiştir.⁶⁸

Böylelikle ilk ezan 622 yılında Hz. Peygamberin emriyle Hz. Bilâl tarafından medine’de okundu. Bilahi habeşi sabah namazında ilk ezanı Neccâroğulları’ndan bir kadına ait yüksekçe bir evin damında okunmuş ve artık Müslümanlığın bir şîârı, alâmeti haline gelmiştir.⁶⁹ Ezan, her şeyiyle Muhammed ümmetine ait ve onu simgeleyen bir şiar hâline gelmiştir. O, tamamıyla ve her şeyiyle bu ümmete has bir çağrı vasıtası, kutlu bir davettir. Nitekim ezan Medine’de ilk okunduğunda, dinî ve tarihî bilgileriyle tanınan Yahudiler: “Ey Muhammed! Daha önce hiç bilinmeyen bir çağrı ortaya çıkarttın” diyerek, ezanın orijinalliğini dile getirmişlerdir.⁷⁰

Bilal-i Habeşi’nin bir gün sabah namazı vaktinde Peygamberimiz’in kapısı önünde “Es-salatü hayrun mine’n-nevm” diye iki defa seslenmesini Hz. Peygamber çok beğenmiş ve bu cümleyi de ezanın lafzına ilave etmesi gerektiğini emretmiştir. Böylece ezan Hz. Peygamber ve sahabe işbirliğiyle, Hz. Peygamber’in onayından geçerek son şeklini almıştır. Etkileyici ve gür bir sese sahip olan Bilal-i Habeşi, Peygamberimiz’in vefatına kadar müezzinliğini yapmış ve bu görevi her bakımdan en iyi şekilde yerine getirmiştir. Daha sonra Mescid-i Nebevî’nin arka tarafına ezan okumak için özel bir yer yapılmıştır.⁷¹

Hz. Peygamber (s.a.s.)’in Mekke’yi feth ettiğinde yaptığı ilk işlerden birisi, Bilal-i Habeşi’yi kabenin damına çıkartarak ezan okutmak olmuştu.⁷² Artık bundan sonra, her Müslüman ordu bir

⁶⁸ (Buhâri, Ezan, 1; Müslim, Salat, 1) (Ebû Dâvûd, Sünen, c. 1, s. 117)

⁶⁹ (Ebu Davud, Salat, 3)

⁷⁰ (İbn Hacer, Fethu'l-Bârî, I. 76-77)

⁷¹ (Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Cilt XII, s.36)

⁷² (İbn Sa'd, Tabakât, III. 215)

yeri fethettiğinde, o beldenin İslam hâkimiyetinde olduğu, küfrün ve zulmün egemenliğinden kurtulduğu anlamına gelmek üzere orada yapılan ilk işlerden birisi, ezan okumak olmuştur.

Ezanın daha uzak yerlere duyurulması için ilk dönemlerde yüksek bir yere çıkılarak ezan okunuyordu. İlk ezanı okuyan Bilali habeşi yüksekçe bir evin çatısına çıkıp okumuştur. Daha sonra cami yakınında müstakil ezan okuma yerleri yapılmaya başlandı. Zamanla minare şeklini aldı. Minareler ezan okunmak amacıyla inşa edilen kulelerdir. Kelime anlamı ışık-nur saçan, ışık verendir. Camilerin dışında veya bitişiğinde ince bir kule şeklinde yüksekçe taş, tuğla veya ahşaptan yapılan minarelere, önceleri ezan okunan yer anlamında "mi'zene" de denirdi. İslam mimarisinde ilk minare 673'te Muaviye zamanında Mısır Valisi Müslime tarafından Amr Camii'nde inşa ettirilmiştir. Zamanla minare yapımı camilerde yaygınlaşmaya başladı. İslamın sancağı hükmünde olan, bir yerin islam beldesi olduğunu gösteren ve islamın en önemli sembollerinden biri olan minareler tüm İslam dünyasında yayıldı.

Günümüzde yaygın olarak yapılan minarelerdeki mimari usul ele alındığında minarenin kaide, gövde, şerefe, petek, külâh, alem ve paratoner bölümlerinden oluştuğunu ve minarenin en üstünde islamın sembolü olan hilalin olduğunu görmekteyiz.⁷³

EZAN TAŞLARI NEDİR ve BUNLARA NEDEN İHTİYAÇ DUYULMUŞTUR.

Minaresi olmayan cami ve mescitlerde ezan okumak için kullanılan yüksekçe taşlara ezan taşları denir. Çeşitli nedenlerle minaresi olmayan cami ve mescitlerde ezan okumak için özel yerler belirlenmiştir. Bazen caminin yüksek duvarına, bazen yüksekte bulunan balkonuna çıkılarak ezan okunmuştur. Minarenin olmadığı cami ve mescitlerde ezan okumak için cami avlusunda özel olarak ezan taşları yapılmış ve kullanılmıştır. Ezan taşları minaresi olmayan pek çok camide ezan okumak için kullanılmıştır. Ezan taşlarının yüksekliği yerine göre değişiklik arz etmiştir.

Ezan taşlarına Anadolunun pek çok yerinde rastlamak mümkündür. Bolu gerede ilçesine bağlı Kayısopran köyü camiinde⁷⁴ Ankara, Kızılcahamam ilçesi Berçin çatak köyü Ali Semerkandi

⁷³ <http://www.baktabul.net/inanc-dunyasi/169445-minarenin-tarihcesi.html>

⁷⁴ <http://www.kayisopran.org/haber/56-kayisopran39-in-tarihi-eseri-kesfedilmeyi-bekliyor.html>

camiiinde ⁷⁵ Zonguldak'ın Devrek ilçesinin Hışiroğlu Kademler mahallesinde yıkılan cami arsasında, yine Devrek'in Akcasu köyü camiiinde ⁷⁶, Afyon Çay İlçesine bağlı Orhaniye Köyü camiiinde, ⁷⁷ Bilecik Gölpazarı ilçesindeki H.Hasan, Taş cami, H.Musa, Çürüksulu, Söğütüdbi ve Çukur Camilerinde ⁷⁸ Samsun Kavak ilçesine bağlı Çakallı Beldesi Kasımzâde Sofu Ahmed Camiiinde, ⁷⁹ Bolu Mudurnu ilçesine bağlı Sırçalı köyünde halen bulunan tarihi ezan taşları bunlardan sadece birkaçıdır.

Duvar üzerine yapılan Ezan taşı

Bilecik Gölhisar'da cami avlusunda bulunan bir ezan taşı

Samsun- Kavak Çakallı Beldesi

Bolu-Mudurnu sırçalı köyü ezan taşı Kasımzâde S Ahmed Camii-1879, ezan taşı

⁷⁵ <http://www.herkomudan.com/genel-kultur/gezelim-gorelim/2443-kizilcahamam.html>

⁷⁶ <http://www.haberler.com/tarihe-iz-birakan-ezan-taslari-umutulmaya-yuz-haberi/>

⁷⁷ http://tr.wikipedia.org/wiki/Orhaniye,_%C3%87ay

⁷⁸ <http://www.golpazari.bel.tr/index.php?md=showpage&pid=1>

<http://www.golhisar.bel.tr/?sayfa=haberdetay&id=173>

⁷⁹ http://www.samsun.gov.tr/ContentDownload/ahsap_camiiler_kitabi_5.pdf

Zonguldak Devrekte Hışıroğlu Kademler Bilecik Gölpazarı ilçesi- ezan taşı mahallesinde bulunan 'Ezan Taşı

VALANDOVO BÖLGESİNDE TARİHE İZ BIRAKAN EZAN TAŞLARI

Valandovo bölgesi I. Murat döneminde Osmanlı topraklarına girmiş ve 1912 yılına kadar yaklaşık 530 yıl Osmanlı idaresinde kalmıştır. Osmanlı döneminde özellikle Konya-Karaman bölgesinden gelen Türkler Valandovo bölgesine yeleşmişler ve asırlarca bu bölgede Hıristiyan halkla barış ve huzur içinde yaşamışlardır. Valandovo Osmanlı döneminde Doyran'a bağlı bir köydür. Doyran ise Selanik Sancağına bağlı bir kazadır.⁸⁰ Doyran ve tevabii Doyran kaymakamlığı tarafından idare edilmektedir.⁸¹ Valandovo bölgesinde pek çok Türk köyleri mevcutken Osmanlı devletinin çekilmesiyle beraber bunların çoğu göçler sebebiyle boşalmıştır. Göçlerden dolayı boşalıp harabe haline gelen bölgedeki köyler şunlardır: Tatarlı, Terzili, Ayrıanlı, Veyselli, Başılı, Baraklı, Arazlı-Göleli, Plavuş, Çepeli, Buluntulu, Çeştova, Kavuskova, Bayrambosu, Cumabosu, Sevindikli ve diğerleri. Daha önceden Türk köyü olup da şuan tamamen Makedon ve Sırp'ların yerleştiği Makedon ve Sırp köyler de vardır. Pirova, Udova ve Rabrova Makedon köyleri, Yusifova ve Çirinça (sırniça) ise Sırp-Makedon köyleridir. Bugün valandovo bölgesinde var olan ve sadece Türklerin yaşadığı Türk köyleri ise şunlardır: Kalkovo, Kızıldoğan, Dedeli, Gökçeli, Çalıklı, Durutlu, Bahçebozu, Koçullu, Urgancılı, Pıristan, Kurthamzalı, Memişli, Ormanlı, Dırlonbosudur.

Çalışmamızda bu köylerde bulunan ezan taşlarından bahsedeceğiz.

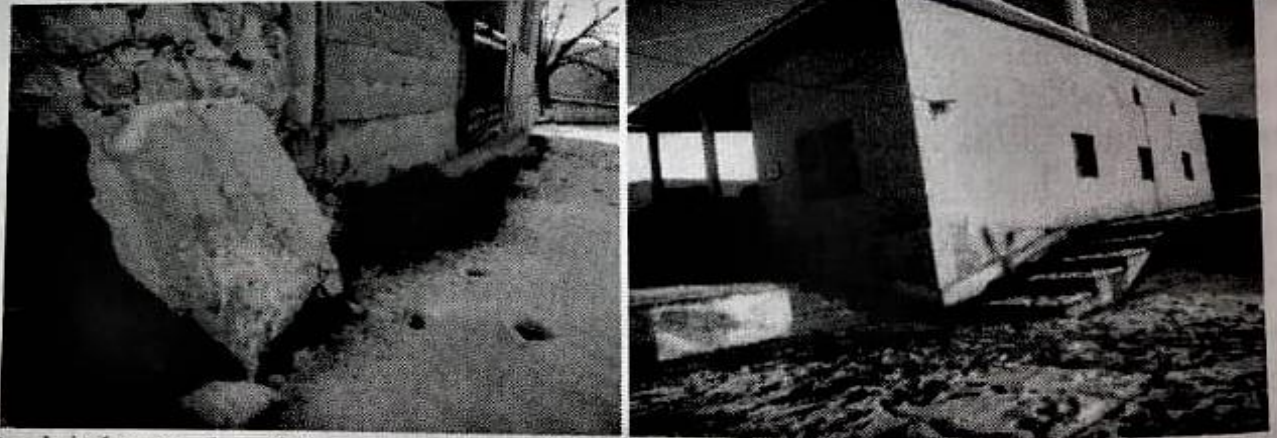
⁸⁰ Başbakanlık Osmanlı arşivi, Fon kodu: A.DVN. gömlek no: 73,

Dosya no: 52

⁸¹ Başbakanlık Osmanlı arşivi, Fon kodu: KK.d. gömlek no: 6431

1. Dedeli köyündeki ezan taşı

Dedeli köyünde cami avlusunda Osmanlıdan kalma tarihi ezan taşı 1994 yılına kadar ayakta kalmış ve ezan okumak için kullanılmıştır. Caminin güney batı köşesinde avluda bulunan ezan taşı 1994 yılında kaldırılmıştır. Dedeli köyünde bahar şenlikleri festivali için caminin yanı ve köy meydanı sahne ve festival alanı olarak kullanılmıştır. Ezan taşının olduğu yeri de içine alan festival alanının tamamına komple beton atılmış ve festival alanının genişlemesi ve düz olması sebebiyle ezan taşı da yıkılarak kaldırılmıştır. Yaklaşık 1.5 metre yüksekliğinde olan ezan taşının bir kaç merdiveni olduğu ve bu merdivenlerden çıkılarak ezan taşında vakit ezanlarının okuduğu ifade edilmektedir. Ezan taşı kaldırıldıktan sonra 2011 yılında minarenin yapına kadar ezanlar önce cami girişindeki hayat kısmında, caminin çatısına hoparlör konduktan sonra da cami içinde ezanlar okunmaya devam etmiştir. 1.5 metre yükseklikteki ezan taşının en üstündeki büyük yassı taş halen durmakta ve camide muhafaza edilmektedir. Diyanet İşleri Başkanlığınca Dedeli köyü camiinde din görevlisi olarak görev yapan bendeniz Hasan Telli tarafından ezan taşının yeniden yapılması için çalışmalar yapılmış ve caminin batı cephesinde eski yassı orjinal ezan taşını da kullanarak yeni bir ezan taşı yapılacaktır. Dedeli camii ezan taşı ile ilgili eski resimlere ulaşılmaya çalışılmış ancak henüz muvaffak olunamamıştır. Dedeli camiinde ezan günümüzde minareden hoparlörle okunmaktadır.

Dedeli köyünde yıkılan ezan taşından kalan büyük taş yıkılan ezan taşının yeri

Dedeli köyü camiinde asırlarca ayakta kalmış ve işlevselliğini devam ettiren ezan taşı 1994 yılında festival alanının düzenlenmesi sebebiyle yıkılan ezan taşının yeniden yapılması için Dedeli cami imamı Hasan Telli ve cami derneği başkanı Sezgin Recebov öncülüğünde cami cemaati ve köylülerle 20 ocak 2013 tarihinde toplantı yapılarak ezan taşının yeniden yapılması kararlaştırılmış ve yer tespiti yapılmıştır. Ezan taşı yapımı için gerekli malzemeler temin edilmiş ve Dedeli köyünden Ekrem Recebov Usta tarafından Dedeli cami ezan taşı 5.5.2013 tarihinde caminin önüne yeniden yapılmıştır. Dedeli cami tarihi ezan taşının açılış

töreni 10.5.2013 tarihinde cuma namazından sonra M.C. İslam Birliği Başkanı Reisul Ulema Süleyman Efendi Recebi, İştîp Müftüsü İsa İsmaili, İslam Birliğinden Afrim Hoca, Müftülükten Nuri Hoca, Dedeli Cami Din Görevlisi Hasan Telli Ve Dedeli köylülerin katılımlarıyla gerçekleşti. İştîp müftüsünün yaptığı duadan sonra ikramlar yapıldı. Dedeli tarihi ezan taşı yenilendikten sonra ilk ezanı cami öğrencilerinden Huzeyfe Telli okudu.

Ezan taşının yapılması

Ezan taşının açılış töreni

Ezan taşında ilk ezan

2. Kurthamzalı köyü ezan taşı

Kurthamzalı köyü cami avlusunda Osmanlı döneminden beri kullanılan tarihi bir ezan taşı vardır. ezan taşı caminin kuzey-doğu cephesinde avluda girişin sağ tarafında halen durmaktadır. Ezan taşı son yıllara kadar ezan okumak için devamlı kullanılmış, camiye hoparlör sisteminin takılmasından ve 2010'da minarenin yapılmasından sonra ara sıra kullanılmaktadır. Kurthamzalı köyündeki ezan taşı çok yüksek değildir. Yaklaşık 20-30 santim yüksekliğinde büyük bir kaya parçasından oluşan ezan taşı bazen köylüler tarafından acaba kaldırabilirmi diye güç denemesi olarak da köylülerin gönlünde ve sohbetlerinde yer edinmiştir. 1996 yılından itibaren 2010 yılına kadar kurthamzalı köyü camiinde imamlık yapan Recep Hoca; kendisinin ve 1954-1996 yılları arasında imamlık yapan babası ellez Hocanın camiye hoparlör takılana kadar bu ezan taşında yıllarca ezan okuduğunu ifade etmiş halen zaman zaman gerektiğinde ezan taşına çıkılarak yine ezan okunduğunu belirtmiştir. Kurthamzalı köyü camiinde ezan günümüzde minareden hoparlörle okunmaktadır.

Kurthamzalı köyü cami avlusundaki ezan taşı

3. Pristan köyü ezan taşı

Pristan köyü caminde osmanlı döneminden kalan tarihi ezan taşı halen durmaktadır. Ezan taşı son dönemde camiye hoparlör konuluncaya kadar görevini ifa etmiştir. Ezan taşı caminin kuzey-batı köşesinde şimdiki minarenin hemen ön kısmında bulunmaktadır. Ezan taşı çok fazla yüksekliğe sahip olmasa da epeyce büyüktür. Pristan köyünde yaşayan İsmail öğretmen; 1930 lu yıllardan 1963 yılına kadar fahri olarak camiyle ilgilenen ve hocalık yapan babası Nuri Hoca'nın burda ezan okuduğunu hatta anlatılana göre bu ezan taşını kaldırdığını söylemektedir. Pristan köyü camiinde ezan günümüzde minareden hoparlörle okunmaktadır.

Pristan köyü cami ezan taşı, caminin kuzey-batı köşesi ve ezan taşı

4. Durlonbosu köyü ezan taşı

Durlonbosu köyü cami avlusunda Osmanlı döneminden kalma tarihi ezan taşı halen durmakta ve köylüler tarafından bilinmektedir. Ezan taşı cami avlusundaki ıhlamur ağacının yanında çevre duvarının hemen bitişiğindedir. Ezan taşı duvardan yüksek değildir. Ancak ezan taşına çıkıldığında konumu gereği köyün her yerini görebilmek mümkündür. Ezan taşı son yıllarda camiye hoparlör konulduğu zamana kadar işlevini görmüştür. Camide imamlık yapan Refik hoca ezan taşının yüzyıllardır ezan okumak için kullanıldığını ve elektrikler gittiğinde zaman zaman ezan taşına çıkarak ezan okuduğunu ifade etmiştir. Durlonbosu köyü

Sevendikli köyü cami

Sevendikli köyünden

SONUÇ

Valandovo bölgesindeki Dedeli, Memişli, Ormanlı, Durlonbosu, Kızıldoğan, Kurthamzalı, Pristan, Bahçebosu, bayrambosu, sevendikli ve Koçullu gibi köylerde son yıllara kadar ezan taşları varlıklarını devam ettirmiş, halk arasında tarihi bir kültür mirası olarak halen yaşayarak Osmanlı kültür mirasının bir parçasını oluşturmaktadır. Günümüzde Memişli,, Ormanlı, bayrambosu, Sevendikli köylerinde camilerin yıkılması ve kullanılmaması, Dedeli, Kızıldoğan, Kurthamzalı, Pristan ve Durlonbosunda minarelerin yapılması ve modern ses sistemlerinin yerleştirilmesi sebepleriyle Valandovo bölgesinde ezan taşları işlevselliklerini büyük oranda yitirmiş durumdadır. Ancak tarihi kültür mirasın bir parçası ve tarihimizin adeta bir kimlik mührü olması yönüyle bu ezan taşlarının muhafaza edilmesinde hatta kaybolan ezan taşlarının yeniden yapılarak gelecek nesillere bu kültürün aktarılmasında fayda görülmektedir.